

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

FN6.054.9.2018

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na przesłaną przy piśmie z dnia 17 kwietnia 2018 r. interpelację Panów posłów: Jerzego Gosiewskiego, Adama Ołdakowskiego oraz Krzysztofa Maciejewskiego, w sprawie „ograniczenia zaniżania odszkodowań za szkody komunikacyjne” (interpelacja nr 21317), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Na wstępie pragnę wskazać, że Ministerstwo Finansów nie ma prawnych możliwości kierowania jakichkolwiek wiążących poleceń do zakładów ubezpieczeń, które mogłyby zobowiązywać je do działania w określony sposób. Zgodnie z art. 365 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1170, z późn. zm.), jedynie Komisja Nadzoru Finansowego, jako organ nadzoru, może wydawać rekomendacje skierowane do zakładów ubezpieczeń m.in. w celu:

- a) zapewnienia zgodności działalności zakładów ubezpieczeń z przepisami prawa,
- b) zapobieżenia naruszaniu interesów ubezpieczających, ubezpieczonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia,
- c) ograniczenia ryzyka występującego w działalności zakładu ubezpieczeń,
- d) zapewnienia trwałej zdolności zakładu ubezpieczeń do wykonywania zobowiązań.

Zakłady ubezpieczeń, które nie stosują się do rekomendacji organu nadzoru, ani nie zamierzają się do nich zastosować, są zobowiązane do poinformowania organ nadzoru, w jaki sposób zamierzają osiągnąć cele, dla realizacji których zostały wydane rekomendacje. Informacja ta podlega ujawnieniu przez organ nadzoru.

Wydane przez organ nadzoru w dniu 16 grudnia 2014 r. *Wytyczne dotyczące likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych* (dalej jako: „Wytyczne”) mają na celu wskazanie oczekiwań nadzorczych dotyczących ostrożnego i stabilnego zarządzania obszarem likwidacji szkód z ubezpieczeń komunikacyjnych, w tym ryzykiem związanym z tym obszarem. Zakłady ubezpieczeń do 31 marca 2015 r. zbyły zobowiązane do wdrożenia standardów wskazanych w Wytycznych.

Pragnę wskazać, że w przypadku nieprzestrzegania Wytycznych jedynie organ nadzoru jest uprawniony do podejmowania stosownych działań nadzorczych wobec zakładów ubezpieczeń, które mają na celu m.in. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku ubezpieczeniowego,

jego stabilności, bezpieczeństwa oraz przejrzystości i zaufania do rynku ubezpieczeniowego, a także ochrony interesów ubezpieczających, ubezpieczonych, uposażonych lub uprawnionych z umów ubezpieczenia.

Odnosząc się do kwestii czasu likwidacji szkody należy wskazać, że na podstawie art. 14 ust. 1-2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj.: Dz. U. z 2018 r. poz. 473), dalej jako „ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych”, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w tym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. W tym 30-dniowym terminie zakład ubezpieczeń ma obowiązek zawiadomienia na piśmie uprawnionego o przyczynach niemożności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części, jak również o przypuszczalnym terminie zajęcia ostatecznego stanowiska względem roszczeń uprawnionego, a także wypłaca bezsporną część odszkodowania.

Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, zakład ubezpieczeń jest zobowiązany poinformować o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania, jak również na przyczyny, dla których odmówił wiarygodności okolicznościom dowodowym podniesionym przez osobę zgłaszającą roszczenie. Pismo zakładu ubezpieczeń powinno zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej (ust. 3 tej ustawy). W przypadku zaistnienia indywidualnych sporów pomiędzy zakładami ubezpieczeń, a uprawnionymi z umów ubezpieczenia o charakterze cywilnoprawnym, ich rozstrzygnięcie należy bowiem wyłącznie do kompetencji sądów cywilnych.

Z posiadanych przez Ministerstwo Finansów informacji uzyskanych od Komisji Nadzoru Finansowego wynika, że w latach 2015-2017 organ nadzoru przeprowadził kontrole wszystkich zakładów ubezpieczeń oferujących w ramach swojej działalności produkty w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydano zalecenia dla zakładów ubezpieczeń, a w przypadkach określonych w art. 14 ust. 3a ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, wnioskowano o nałożenie kary pieniężnej. Zgodnie z tym przepisem w przypadku niewypłacenia przez zakład ubezpieczeń odszkodowania w terminie, o którym mowa w art. 14 ust. 1 albo 2, lub niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 3, organ nadzoru stosuje wobec zakładu ubezpieczeń środki

nadzorcze określone w art. 362 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, tj. może w drodze decyzji:

1) nałożyć na członka zarządu zakładu ubezpieczeń lub prokurenta karę pieniężną do wysokości odpowiadającej ich trzykrotnemu przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu z ostatnich 12 miesięcy, a jeżeli nie można ustalić przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z ostatnich 12 miesięcy - do wysokości 100 000 złotych, lub

2) nałożyć na zakład ubezpieczeń karę pieniężną do wysokości 0,5% składki przypisanej brutto wykazanej przez zakład ubezpieczeń w ostatnim przedstawionym organowi nadzoru sprawozdaniu finansowym, a w przypadku gdy zakład nie wykonywał działalności lub uzyskał składkę przypisaną brutto poniżej 20 mln złotych - do wysokości 100 000 złotych.

Odnosząc się do kwestii wysokości składki ubezpieczeniowej należy wskazać, że wysokość składek ubezpieczeniowych ustala zakład ubezpieczeń. Przedmiotowe uprawnienie wynika zarówno z unijnych, jak i polskich regulacji. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, zakład ubezpieczeń ustala wysokość składek ubezpieczeniowych po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego. Składkę ubezpieczeniową ustala się w wysokości, która zapewnia co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń oraz według kryteriów przedstawionych w ogólnych warunkach ubezpieczenia, w szczególności w zakresie zniżek lub podwyższeń kwot zasadniczych (art. 33 ust. 2 i 4 tej ustawy). Ponadto, na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, taryfy oraz wysokość składek ubezpieczeniowych za ubezpieczenia obowiązkowe (w tym za ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych) ustala zakład ubezpieczeń. Jednakże w każdym przypadku ustalenia taryfy składek za ubezpieczenie obowiązkowe, lub ich zmiany, zakład ubezpieczeń przedstawia organowi nadzoru informacje o tych taryfach oraz o podstawach ich ustalenia, w terminie 14 dni od dnia, w którym najwcześniej możliwe było zawarcie umowy ubezpieczenia obowiązkowego ze składką obliczoną na ich podstawie. Informacja taka, powinna zawierać w szczególności analizę szkodowości oraz kosztów obsługi ubezpieczenia uzasadniającą wprowadzenie każdorazowej zmiany w taryfie (art. 8 ust. 2-3 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Finansów

Leszek Skiba

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/